

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsako leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsako leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Pastirski list.

V nedeljo je v naših cerkvah grmelo in treskalo. Čital se je najnovejši pastirski list ljubljanskega knezoškofa. V kolikor je ta list naperjen proti „Slovenskemu Narodu“, „Ljubljanskemu Zvonu“, „Rodoljubu“ in „Rudečemu Praporu“, ni napravil nikačega posebnega vtisa. Nasprotno. Obudil je samo veselost. Ljudem se je bojni klic škofov zdel smešen in senca te smešnosti je padla tudi na škofa. Nemški pesnik pravi: „Dem Mimen flicht die Nachwelt keine Kränze“, ljubljanskemu škofu pa tudi sedanjí rod ne bo vencev spletal. Na to se lahko zanaša.

Cerkev ni bila vedno tako skrajno nestrpna, kakor je dandanes njen ljubljanski zastopnik. Kadar so nastali v prejšnjih časih veliki konflikti, je sicer divjala z ognjem in mečem, ali tako malenkostna, kakor je ljubljanski knezoškof, ni bila nikdar. Bila je vajena rezke kritike. Ustanovitelji raznih redov, mistiki in veliki teologi so bili skoro vsi jako ostri kritiki cerkve in razglašeni so bili za svetnike, če prav so cerkev včasih primerjali apokaliptični živali in babilonski blodnici. Prizanesljivost glede ostre kritike je bila tolika, da je rekel neki nemški škof, ko je Luther začel grmeti proti duhovniški izprijenosti: „Kaj pa hoče ta človek? Farji nismo bili nikdar nič vredni in tudi on nas ne poboljša“.

Ljubljanski škof pa se ne drži izgledov iz prejšnjih časov, niti tiste meje, kakor večina drugih škofov, nego se je osmelil, navedene štiri liste kar imenom označiti in jih nekako prepovedati. Utemeljel je to „prepoved“ s pavšalnimi dolžitvami, s katerimi bi rad obudil mnenje, da izvira ta „prepoved“ iz verskih nagibov. V resnici pa so ti nagibi vsi drugi. Škof se je podal v službo „Katoliške tiskarne“ ter v njeno korist dvignil pastirsko palico proti nam, držeč se starega klerikalnega načela, da je prva naloga vse politike nagromaditi veliko denarja. Škofov pastirski list, v kolikor se nanaša na časopisje — drugi deli tega lista

nas sploh ne brigajo — nima družega namena, kakor delati reklamo za klerikalne liste in jim pripomoči do večjih dohodkov na stroške neodvisne konkurence. Zakaj, da bi škof mislil, da bo s svojim pastirskim listom „Narodu“, „Zvonu“ ali „Rodoljubu“ res škodoval, to je absurdno domnevati.

Ne bomo se spuščali v polemiko proti motivaciji škofove „prepovedi“. Vijolina postane pač toliko več vredna, kolikor je starejša, ne pa tudi fraza. In kar je navedel škof v utemeljevanje svoje prepovedi, to so same fraze in družega nič. Ko bi imel škof količkaj vpogleda v življenje, bi vedel, da so veri in verskemu življenju nekateri njegovih duhovnikov dosti več škodovali, kakor bi mogli vsi štirje „prepovedani“ listi, in če bi izhajali do konca sveta! Detomora v župniščih na Črnem vrhu in v Leskovcu sta že sama zadostovala, da sta zastrupila najširše kroge. Poleg jako dobrih in vnetih duhovnikov so pa tudi taki, kateri ne zaslužijo nikačega spoštovanja. Poleg treznih so tudi taki, ki se udajajo pijančevanju, da se pijani valjajo po jarkih; poleg krepostnih so tudi taki, ki ne znajo brzdati svojih strastí do ženstva in se ne menijo za veliko pohujšanje, ki je provzročajo, da, najdejo se celo taki, ki, preminjajoč privatne hiše v bliščiča, zadoščajo svoji seksualni pohoti celo vpričo družih, v tem ko nedorasli otroci take prizore skrivaj pri oknu opazujejo. O političnih in socialnih hujskačih niti ne govorimo. Tu je izvor vsega zla, kar ga je nastalo, tu naj bi škof najprej vmes posegel, a dokler tega ne stori, dokler to trpi, dotlej bomo lahko dvomili o njegovi dobri volji.

Zanimiv je pastirski list jedino zategadelj, ker nam kaže, koliko so v resnici vredne naše, v državnih osnovnih zakonih zajamčene svoboščine. Jedna poglavitnih pravic državljanov je svobodno izražanje mnenja. Da se ta svoboda ne zlorabi, za to skrbe državni organi, ki še posebno varujejo cerkev. Sedaj pa pride nezaten škof in si lasti pravico, prepovedovati pod najstrožjim nadzorstvom državnih organov

stoječe časopise, in to s pretvezo, da so protiverski, ker v mejah dopustnosti, v mejah, ki jih je država določila, kritikujejo javno delovanje cerkvenih služabnikov. S tem si lasti škof pravico, katera mu nikakor ne gre, storil je s to prepovedjo korak, zaradi katerega bi ga lahko poklicali pred sodnijo in bi lahko zahtevali, da sodnija škofa kaznuje.

Po sedaj veljavnih zakonih je škof s svojo prepovedjo storil kaznivo dejanje, a mi ga vzlic temu ne bomo tožili, ker vemo iz slučaja tridentskega škofa Valussija, da je v naši državi še poskrbljeno za to, da drevesa zakonitosti ne zrasedo do oblakov, in ker vemo, da bi gosposka zbornica svojega člena takoj vzela v zaščito, ako bi mu hoteli stopiti na nogo. Poglavitni vzrok, da se odrečemo pravici, nastopiti proti škofu pot tožbe, pa je ta, da nam njegov pastirski list ne bo čisto nič škodoval. Tisti, ki naročajo in čitajo naše liste, si ne dajo vzeti svojih državljanskih pravic, tisti si v tem oziru ne dajo od nikogar zapovedovati, toliko manj, ker poznajo prave nagibe škofovega nastopa.

Škofova prepoved ne bo imela družega uspeha, kakor da bodo ljudje nekaj časa delali slabe in dobre dovtipe, sicer pa ostane vse pri starem, vse tako, kakor je bilo. Novo je le spoznanje, da mora ljubljanski knezoškof biti prav nezmatna cerkvena luč, ko ne čuti, da s takimi prepovedmi, kakršno je izdal za božične praznike le smeši samega sebe.

Policija pred sodiščem in okrajni glavar grof Attems.

Iz Celja, 23. decembra.

Poročali ste o svojem času, da je naš okrajni glavar v noči od 9. na 10. avgusta t. l. češke visokošolce v našem „Narodnem domu“ na vsak način hotel pred dnevom iz Celja spraviti, rekoč, da sicer ne more prevzeti jamstva za njih telesno varnost. Že tedaj ste izrekli svoje začudenje, kako

da bi državna oblast v mestu, kjer leži bataljon vojakov in kakih 10 žandarjev ne mogla krotiti celjskih pouličnih tolovajev, akademičnih in bezniskih, in pristavili, da je dolžnost državne oblasti, skrbeti za javni mir in red ter postaviti v ta namen, če treba, oboroženo moč v službo. Reko se je tudi že večkrat, da bi najbrž ne bilo prišlo do nobenih izgrediv 9. in 10. avgusta v Celji, ako bi bilo državno pravdníštvo bolj paznim očesom in ušesom, zasledovalo hujskanje celjskega tolovajstva in njegovega tiskarskega pomagaštva ter o pravem času zavrlo njegova bojna kola.

To se ni zgodilo. Sodišče obsoja zasebne izgredivne, obsodilo je že dva policaja v kazni, obsodilo zeta in sina župana Stigerja, ki je postavno odgovoren za mestno policijo celjsko. Naš okrajni glavar, namestniški svetnik grof Henrik Attems, je pa kljubu vsem znanim mu dogodkom in razmeram celjskim v zadnji skupščini vranskega okrajnega zastopa pobijal zahtevo, da se naj celjska policija podržavi, rekoč, da je ona storila svojo dolžnost!

Temu nasproti je dobro, potrebno in koristno, da se med široki svet spravi izpoved celjskega mestnega policijskega stražmeštra Mavra, kot zaprisežene priče v kazenski obravnavi zoper medicinarja Oskarja Šeligo in komija Bračiča dne 14. t. m. pred tukajšnjim okrožnim sodiščem. Šlo je za poboj oken in druge poškodbe na hiši dra. Serneca in na kaplanji. Govorilo se je po Celju popoldne 10. avgusta, da bodo zvečer dr. Sernecu okna pobita. To je izvedel dr. Sernec, in stražmešter Mahr je priznal kot priča, da je ob 7. uri zvečer dobil pismeno prošnjo dra. Serneca za brambo, da pa Mahr ničesar ni ukrenil, ker je uradna ura ob 5. uri pretelkla. Ko pa je jeden policaj Mahr naznanil, da se veliko ljudi zbira v mestu, šel je tudi Mahr na ulico, kjer je 1500—2000 ljudi — tedaj tretji del prebivalstva celjskega — kričeč in pevajoč v sprevedu pomikalo se od „Narodnega doma“ črez Gospodsko ulico, Glavni trg Graško ulico in nazadnje črez Graben, na

LISTEK.

Pavel Krüger.

(Predsednik republike Transvaal.)
(Konec.)

Krüger je bil vedno brez vsake strasti in molčeč človek. Redko je govoril o svojih dogodkih. Ko pa je nekdan njegov prijatelj Jakobs dvomil, da Krüger tako hitro teče kakor konj, je bodoči transvaalski predsednik sprejel izzivanje in je v daljini 1/2 milje prekosil jahača. Krüger je 6 futov visok; ima nenavadno dolge noge, katere so mu služile celo v starosti bolje, kakor komurkoli njegovega časa. Znani Američan Bičelon ga primerja kravi, kadar počiva in levo, kadar dela. Do leta 1852. je bil Krüger samo po imenu angleški podanik zato, ker Angleška ni priznavala pravice Burov, da si ustanove samostojno državo. Nezavisnost Transvaala je bila priznana šele v rečnem letu (1852) vsled sand-riverske konvencije. V tem času je postal Transvaal samostojno organizovana država in se je nahajal v dovolj urejenem stanju, skoraj brez vlade, ako se odšteje prvotna vojaška uprava, katera je bila ustanovljena za obrano Evropejcev zoper Kafre. Buri niso marali za pravilno obdačenje in so prišli redkokdaj do soglasja. Složni pa so bili takrat, kadar se je šlo za splošno obrambo.

Leta 1857. se je zjedini s slavnim Pretoriusom glede napada na republiko Oranje, toda napad se mu ni posrečil.

V tem času je bil, kakor ga popisujejo težek, počasen Holandec, velikan nenavadne sile in trpežnosti. Krüger je igral važno ulogo pri pogajanjih, vršečih se po ustaji.

Ko je bil pred 20. leti Transvaal priklapljen Angleški, je Krüger, akoravno je bil protiven priklapljenju, prevzel oficialno mesto pod britansko vlado. Nasilne mere pa, katerih se je posluževala angleška vlada takrat, poskus nasilnega pobiranja davkov, katerih Buri niso bili navajeni, in izjava britanske vlade, da neče spolniti obetanja glede podeljenja deželne avtonomije, so Krügerja končno popolnoma odvrnili od Angležev. Z Joubertom, sedanjim vrhovnim poveljnikom Burov, in s Pretoriusom je sestavil triumvirat, da bi odpravili britansko gospodstvo. Posledice tega sklepa so bile bitke pri Lengs Neke in Magjubit. Sad teh bitk pa je bilo končno priznanje neodvisnosti Transvaala od strani Anglije.

Predno se je začela vojna, je prišel Krüger v London, da bi pregovoril britansko vlado, naj spolni dano svojo obljubo.

Priproste, kmetske manére in patriarhalni način življenja Krügerja so vzbu dili takrat veliko začudenje.

Pripovedujejo, da se je, ko je povabilo na dvorni ples o priliki rojstnega dne kraljice zavrnil, izrekel, da spada ples mej 7 smrtnih grehov in v tako vrsto dejanj, katere je „Gospod po svojem robu Mojzesu predpisal smrtno kazen“. Nosil je v Londonu staromodno obleko in vedno obsojal ničemernost in lahkomiselnost evropskega načina življenja.

Mej drugimi anekdotami je znana pripoved o njegovem obisku, pri nekem angleškem plemenitašu, o katerem so mu rekli, da je vojvoda, in da zavzema stopnjo kralja-namestnika, da je vprašal: „Kaj je to kralj-namestnik?“ Ko so mu razložili stvar, je zaklical: „Jaz sem pa pastir“.

Misija Krügerja na Angleško ni imela uspeha in drugi pot je Krüger tja prišel šele po vojni 1884. leta, ko je bila sklenjena londonska konvencija, katera je povzročila pozneje toliko prepirov. Krüger ne zna angleški in je vodil svoja diplomatska pogajanja s pomočjo „taalja“ ali pokvarjenega holandskega jezika, katerega govore starejši naseljenci južne Afrike. Po obisku Anglije je šel Krüger v Berlin in sklenil tam trgovinsko pogodbo. Leto pred tem, to je l. 1882. je bil voljen za predsednika južne afričanske republike in potem znova trikrat in je imel tak vpliv na svoje rojake, kakor ga še nikdo kdaj ni imel.

Krüger je nenavadno pobožen človek;

ne loti se nikačega državnega dela, predno ne opravi svoje molitve in si ne izpraša vesti. Po svoji veri je „dopper“, spada torej k najstrožji sekti holandske reformirane cerkve. Dopperi so bili in so še sedaj glavni steber republike; vendar so se pa vedno bolj kakor vsi drugi moško borili za neodvisnost svoje dežele.

Starega predsednika imajo za zelo bogatega človeka, živi pa čisto priprosto patriarhalno kakor kmet-Bur. Vedno hodi v obleki domačega izdelka, kadi iz kratke lončene pipice in prezira vsako razkošnost.

Obitelj njegova je ogromna, pravijo da se v vrstah republičanske armade nahaja šest njegovih sinov in petdeset vnukov.

Njegova žena „tetka Sanna“ je tipična Burka stare šole; obiskovalci predsednikovega doma so jo ne enkrat dobili, ko je pekla kruh v kabinetu svojega so-proga. Ne zaveda se, da je gospa najbogatejše dežele južne Afrike. Krüger je brez madeža v svojih rodbinskih odnošajih, in vezi, katere vežejo njegovo obitelj, so najnežnejše. Vsako nedeljo se zbere vsa obitelj v dopperski cerkvi v Pretoriji, kjer izvršuje sam predsednik božjo službo.

Krüger se izraža priprosto in kratko, njegove metafore in prisrčane so pa znane po vsej južni Afriki. Prosili so ga, naj določi razmerje mej starimi Buri in Uitlandci.

kateroga zahodnem koncu je hiša doktorja Serneca.

V tem času, ko je 1500—2000 ljudi po mestu demonstriralo, bila sta razen Mavra samo še dva policaja na ulicah v službi in tudi zdaj še nobeden ni šel k hiši dra. Serneca, ampak Mahr je marširal zadaj za „demonstrujočo“ množico do graške mitnice in se obrnil na Graben. Pri graški mitnici je baje padel jeden kamen med „demonstrante“, ki so hitro rekli, da ga je vrgel iz Murkotove hiše neki slovenski jurist. Mahr gre hitro v Murkotovo hišo „preiskavat“, pa ne najde nič. Potem gre po Grabnu za „demonstranti“ naprej in pride proti osmi uri k hiši dra. Serneca, kjer je „demonstracija“ s pobitjem vseh oken pri tleh in v prvem nadstropju bila že dovršena. Mahr stopi pod svetilko na vogalu hiše, vzdigne roki proti „demonstrantom“ in pravi: „Za božjo voljo, kaj ste storili!“ — Kdo pa da je storil, tega Mahr tukaj ni preiskoval, tukaj ni iskal pobijalcev, kakor prej pri Murkotu, ampak šel je, — to vse je Mahrova izpoved pred sodiščem — k „Narodnemu domu“, „ker bi se tam utegnilo kaj zgoditi“, — ne zasledujoč hudodelcev. Množica se je drvila h kaplanji. Tam je imel službo po Mahrovih besedah policijski vodja Zintauer in tudi ta ni iskal pobijalcev in razgrajačev pred farno cerkvijo in kaplanijo.

Tako stražmester Mahr! Da bi bil odgovorni voditelj policije, župan Stieger, pri celi „demonstraciji“ se ganil v brambo napadenih, oziroma poprej v raztrošenje množice, tega Mahr ni povedal.

Ako je tako ravnanje celjske policije, kakor ga je opisal njej stražmester sam, izpolnjevanje njene dolžnosti, kakor je trdil s celjskim mestnim zastopom okrajni glavar in namestniški svetnik grof Attems tedaj žandarmerija naprej in naprej krši svojo nalogo. Ako bi žandarmi bili imeli 10. avgusta v Celju skrbeti za mir in red, vzdržali bi ga bili in našli bi bili razsajače. Storili bi bili ravno svojo dolžnost.

Z grofom Attemsom pa, ki v splošno iznenadenje celjsko policijo hvali, in je Čehom zagrozil še, da ne more jamčiti za njih varnost, utegnemo še govoriti na mestu, kjer se bode s potrebno natančnostjo razpravljalo delovanje celjske policije in tukajš njih državnih oblastnikov, poklicanih vzdrževati mir in red ter braniti osobo in imetje.

V Ljubljani, 27. decembra.

Nova pravna pogajanja.

Češki deželni zbor je že sklican ter bo imel pred novim letom še radi računskega provizorija ter bo trajalo njegovo zasedanje vsaj dva meseca. V tej dobi se začne iznova pravna pogajanja, ki so se končala na Dunaju brez uspeha. „Neue Fr. Presse“ poroča, da vlada na nemški strani

kateri so si prisvojali mej njimi oblast. Primerjal je transvaalsko državo z barjem, okroženim s potokom vode sumne čistosti. „Znotraj barja“, — je dejal — „je voda čista; zunaj njega je čudna, gosta zmes z nekoliko kapljami dobre vode. Ta ptuja zmes skuša skozi vsako špranjo in vsak predelek vriniti se v barje, vendar pa ne more pokvariti notranje vode, ker se mora prej, predno se vrine, očistiti in filtrirati.“

Drugi pot, ko so se Uitlandci obrnili do njega z objavo, da je on kriv, da so se cene rudnikov znižale, jim je odgovoril: „Pred mnogimi leti sva v mrzlem dnevu jaz in moja opica zažgala ogenj; živalica se je spekla v rep in za maščevanje je ugrizla mene. Jaz pa sem dejal opici: „Jaz sem zakuril, da bi se ogrela oba, ti si se pa spekla v rep. To je tvoja pomota, jaz pa ne razumem, zakaj se srdiš nad menoj?“

Prosili so ga nekdanj, naj razdeli na dva enaka dela premoženje dveh bratov. Rekel je starejšemu: „Ti si starejši ter imaš pravico deliti premoženje“. Starejši brat je bil ves iz sebe od veselja in se je že pripravljalo oditi, ko ga je predsednik ustavil in rekel: „Mlajšemu bratu pa pripuščam, naj si izbere kateri del hoče.“

Take so kratke črtice o človeku, katerega delo sovražniki priznavajo za največjega državnika, kateri se je kdaj rodil v južni Afriki. V Angliji, celo mej najsrdečjšimi nasprotniki njegove politike — se nahaja jako mnogo čestilcev junaškega staroga farmerja.

glede teh pogajanj velik pesimizem. Hkratu pa javlja isti list mnenje bivšega finančnega ministra dr. Kaizla, ki misli, da je prav sedaj čas, ko se more doseči sprava. Čehi in Nemci vidijo sedaj, da se v Avstriji ne da vladati niti proti Nemcem, niti proti Čehom. Kaizl meni, da je uspeh gotov, ako se izvolijo zaupni možje, ki bodo smatrali pogajanja zaupnimi ter bodo sporočili javnosti šele rezultat. Vtikanje časopisja in posameznih poslancev so bila doslej najbolj kvarna takim pogajanjem. Na absolutistično dobo dr. Kaizl ne verjame; tudi se po njega mnenju ni bati, da bi vlada oktroirala nov pravilni red in nov pravilnik za drž. zbor. Spravne konference se morajo lotiti celega kompleksa nemškočeških negotbenih vprašanj.

Regulacija plač pri drž. železnicah.

Železniško ministrstvo je odredilo, da naj imajo adjunkti avstrijskih državnih železnic, ki so imeli do 31. dec. 1899. plačo 1000 gld., od 1. januarja 1900 plačo 1200 goldinarjev ter da naj imajo oni poduradniki, ki so imeli do 31. oktobra 1899. plačo 700 gld., poslej plačo 900 gld. Tega izrednega povišanja plač pa niso deležni absolvirani velikošolci in strojevodje. Prvi življajo gledé roka, kdaj vstopijo v IX. čin. razred, itak že neke predpravice, strojevodje pa so bili s 1. novembrom pomaknjeni na plačilno stopnjo 900 gld. Hkratu je železniško ministrstvo odredilo, da dobe oni uslužbenci v kurilnicah, ki so dobivali doslej premijo radi štedenja materiala, znatne remuneracije, da jim bo tako prehod v nove razmere lažji.

Celibat odpravljen v Južni Ameriki.

Odlčno klerikalno glasilo „Badischer Beobachter“ javlja, da je lansko poletje koncil južnoameričanskih škofov v Rimu predlagal, da naj se celibat odpravi. Omenjeno glasilo se sklicuje na chilenske časopise in poroča, da je papež res z en cikliko z dne 10. dec. t. l. odpravil celibat za Južno Ameriko. Pri tem se spominja poročilo profesorja Tübingerja, ki je pred leti izjavil, da je odprava celibata samo vprašanje časa. Amerika, ki stoji v vsakem oziru na čelu svetovnega napredka, je tudi pri odpravi celibata prva.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži hodijo sedaj rakovo pot. Listi poročajo namreč iz Londona, da je vsem angleškim korom ukazano umakniti se proti jugu. General Buller mora nazaj v Estcourt, general Methuen je dobil ukaz, naj se prebije nazaj do reke Orange, general Gatacre pa mora takisto nazaj do Queenstowna. Vsi ti generali morajo počakati, da dobe nekaj novih čet na pomoč, potem pa bodo poskusili vsi naenkrat prodirati, zopet naprej. Novih čet pa ne dobe pred tremi tedni, torej bodo mogli v tem času Buri pomakniti se zopet daleč naprej na angleško ozemlje, pomnožiti svoje vrste in utrditi svoje pozicije. V Londonu upajo trdno, da popravita lord Kitchener in maršal Roberts, kar so pokvarili doslej White, Buller, Methuen, Gatacre in French. Oba nova poveljnika sta že na morju. Kitchener se pelje že proti Gibraltarju, Roberts pa se je vkrcal v Southamptonu. — Londonski časopisi se bavijo sedaj tudi z izprembo kabineta. Sedanje ministrstvo, ki jo je z vojno v Južni Afriki tako nesrečno zavozilo, bi se rado umaknilo in prepuščilo odgovornost drugim. Toda ta želja se raznim Chamberlainom menda ne izpolni. Opozicija noče nikakih izprememb, češ: kakoršno juho si je sedanjji kabinet skuhal, tako naj pojé tudi sam. Ministrstvo mora svoje začeto delo završiti tako — ali tako, odgovorno mora ostati in obračun plačati samo. Chamberlain je upal, da si pridobi s svojimi spletkami isto slavo kakor Bismark s svojimi srečnosnimi spletkami proti Franciji l. 1870., toda Buri in Afrikanderji so mu račune radikalno zmešali.

Dopisi.

Iz Vipave, 26. decembra. Pri nas je marsikaj novega, toda vsega danes ne izdamo, marveč si rajše prihranimo za prihodnje stoletje.

Za danes naj le omenimo, da smo imeli te dni misijon neposredno pred občinskimi volitvami, prav tako kakor pred tremi leti, kar nam vsiljuje misel, da mora biti naš dekan posebno slab dušni pastir, ali pa so njegove klerikalne ovčice tako garjevi

grešniki, da potrebujejo vsako tretje leto pred občinskimi volitvami radikalne „žehte“ misionске; sicer pa ne mislimo, da bi bil hotel dekan Erjavec za srečen izid volitev misionски vijak pritisniti, ker za tako modrega ga še imamo, da za gotovo ve, da bode kljub misijonu še nadalje „na lačni klopi“ svoje blagoslovljene kosti pretezal.

Že naprej ste slutili, da bode proti „Slovenskemu Narodu“ in njega hudobnim otrokom božične praznike grmelo in bliskalo, da bode — seveda le dotičnim propovednikom — kar vid jemalo, ne veste pa še, da se je po nekaterih vipavskih cerkvah poleg „Slovenca“ in „Domoljuba“ priporočala tudi tržaška „Edinost“ kot „pošten katoliški list“, tista „Edinost“, ki je bila pred kratkimi leti še najrazširjenjši list po Notranjskem, ki je pa odtod izginila, odkar je začel nje urednik tekmoovati za palmo „poštenega katoliškega lista“.

Končno naj Vam še sporočim, da so imeli tudi pri nas svedrci tajno in pri zaprtih durih klerikalne posojilnice ustanovni shod konsumnega društva, to pa zato tako tajno, da ne bi neposredno pred volitvami razdražili tistih vipavskih trgovcev, ki so dali zadnjokrat toliko ustrahovati, da se niso volitve udeležili. Udeležili so se ga vsi duhovniki in klerikalni zaupni možje. Prišlo pa je to tako. Škof Bonaventura je baje pisal dekanu, da se je liberalizem po vipavskih občinah strahovito razširil — pri vsakih volitvah namreč svedrci padajo! — da bi rad izvedel vzroke in pa sredstva, s katerimi bi se zatrl. Odgovor se je glasil, da posojilnica ne more duhov obrzdati, da je treba še konsum. društva, katero naj ima filialke po vseh vipavskih vaseh, da se tako vse ljudstvo zaslužnji; in res se pogajajo klerikalci v zadnjem času za g. Šmucovo hišo v Vipavi. Društvo se je zares ustanovilo, in sicer pod nedolžnim imenom „Kmetijsko društvo“, načelnik mu je župnik Kromar; sklenilo se je, naj ostane stvar tajna do izvršenih volitev — radi trgovcev, toda stvar ni prav gladko šla, kajti znani klerikalni zaupni mož — trgovec Sajovic se je hudo repenčil, in klerikalci so imeli kljub tajnosti in zaprtim vratom mej seboj — Judeže, ki so nam pripovedovali, da se je celo vsaka vas in oseba dela na klerikalno tehtnico, pri čemer je pa neki učitelj Skala kljub svoji agitaciji za klerikalce „slabo“ kvalifikovan. Trgovci vipavski, pozor!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. decembra.

— Osebna vest. Gospod Herman Kukla, dosedaj knjigovodja Majdičevega paromlina v Jaršah, imenovan je skladiščikom pri mestnem vodovodu in mestni elektrarni.

— Škofovi zavodi. Sohottni „Slovenec“ je zopet priobčil dolgo notico, v kateri tarna in stoka, da bodo imeli ljubljanski obrtniki silno škodo, ker škof svojih popolnoma nepotrebnih zavodov ne zgradi v Ljubljani. „Slovenec“ ljubezen za obrtnike je res ganljiva. Tista stranka, ki sne obtnikom vsak košček kruha, če ga le doseže, ki je sama ustanovila celo vrsto podjetij, da dela obrtnikom konkurenco, tisti se zdaj nakrat obrtniki smilijo. No, ljubljanski obrtniki vedo po zasluženju ceniti te mačje solze duhovniškega glasila. Sicer pa je popolnoma neresnično, da je škof opustil svoj namen vsled nasprotstva občinskega sveta. Njegova zadevna vloga je pač imela namen, provzročiti to mnenje, ali še predno je župan to prošnjo postavil na dnevni red, še predno jo je klub občinskih svetnikov vzel v pretres, je dal škof za celih šest let dotični, za njegove zavode namenjeni svet Perdanovim dedičem zopet v najem. S tem zadobi stvar vse drugačno lice, zakaj iz tega izhaja jasno, da je škof že veliko prej, kakor je prišel občinski svet v položaj se baviti z njegovim načrtom, opustil misel zidati svoje zavode v našem mestu. Sicer pa ni prav nikomur žal, da teh zavodov ne bo v Ljubljani. Tudi obrtnikom ne. Morda bi bil kateri obrtnik zaslužil nekaj grošev, to pa je gotovo, da bi noben na-

predni narodni obrtnik ne bi zaslužil niti krajcarja. Povrh pa si je lahko predstavljati kako nadežno beračenje bi se bilo vprizorilo v našem mestu za te zavode. Klerikalci so v tem oziru nedosežni mojstri in znajo iz ljudstva izprešati tudi zadnji vinar. Če se škofovi zavodi napravijo kje drugje, bo Ljubljana vsaj te nadloge obvarovana in to je gotovo več vredno, kakor tisti novci, ki bi jih bili nekateri klerikalni obrtniki zaslužili.

— Gonja proti „Slov. Narodu“. Vse klerikalstvo je na nogah in ščuje proti našemu listu. Tudi najzanikernejši popočiči so se predramili iz svoje lenobe, pustili pi-jačo in svoje kuharice in šli v boj proti našemu listu. Pastirski list škofov so obširno komentirali in ga zabelili z natolecavanji in s psolvkami. Mi smo vselej to divjanje ravnodušno prezirali ali „svaka sila do vremena“. Zdaj je tudi naše potrpežljivosti konec. Prosimo vse somišljenike, naj nam v prihodnje natančno poročajo o vsaki propovedi proti našemu listu in nam naznanijo zanesljive priče, ker bomo odslej vsacega duhovnika, ki bi se predrznil ščuvati proti našemu listu pustili kaznovati.

— Naročnina za „Slovenski Narod“. Upravni odbor „Narodne tiskarne“ ima danes sejo, v kateri se določi naročnina na „Slovenski Narod“. Naročnina se zniža, tistim pa, ki so že poslali kaj naročnine ali ki jo vpošljejo, se preveč poslani znesek zaračuna.

— Občinski svet ima v petek, dne 29. decembra 1899, ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Ko bi ta dan ne bilo mogoče rešiti vseh točk dnevnega reda, nadaljevala se bo seja v soboto, dne 30. decembra, ob petih popoldne. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročila o delovanju mestnega magistrata v tekočem letu; o prošnji dijaškega podpornega društva v Pazinu za podporo; o prošnji „Bolniškega in podpornega društva pomožnih uradnikov v Ljubljani“ za podporo; o prošnji hišne posestnice Florentine Rudescheve za podporo pri popravi njene hiše; o proračunu mestnega zaklada za leto 1900; o izvolitvi dveh zastopnikov mestne občine ljubljanske v šolska odbora c. kr. strokovnih šol za lesno obrt ter za umetno vezenje in čipkarstvo; o podaljšanji vodovodnih cevij v Kolizejskih ulicah; o prošnji hišnega posestnika Jaromirja Hanuša za odpis pristojbine za večjo porabo vode; o zahtevi hišnega posestnika Luke Šabca na Stolbi, da se mu dá odškodnina zaradi usada zemlje pod njegovo hišo in njegovim vrtom. Občinskega svetnika Josipa Turka samostalni predlog, da se razširi Poljanska cesta ob vrtu c. kr. kmetijske družbe. Poročilo o rešitvi neke disciplinarne zadeve; o dejalnostnih prikladah dveh magistratnih slug; o prošnji mestnega ječarja za nagrado; o prošnji nekega magistratnega uradnika za izplačilo pripoznane mu nagrade.

— „Hamlet“ na slovenskem odru. Jutri, v četrtek, dne 28. t. m. je znamenita predstava, uprizori se namreč prvi-krat na slovenskem odru dramskega genija in duševnega velikana William Shakespearea klasično delo „Hamlet, kraljevič danski“, žaloigra v petih dejanjih. Glavne vloge so sledeče razdeljene: Hamleta igra gospod Inemann, Klavdija, kralja danskega, gospod Verovšek, kraljico gospa Danilova, Ofelijo gospodična Ogrinčeva, Horacija gospod Danilo, Laerta gospod Deyl in Polonija gospod Housa, v ostalih ulogah sodeluje vse dramsko osebje. O „Hamletu“ je pisal „Slov. Narod“ šele nedavno, ko sta ga igrali na Dunaju s senzacionalnim uspehom Sara Bernhart in Sandrock. Za slov. oder se je porabil prevod Iv. Cankarja, ki je izšel v 2. zvezku „Salonske knjižnice“. — V soboto, dne 30. t. m., poje se prvokrat na slovenskem odru Straussov „Netopir“.

— Slovensko gledališče. Včeraj popoldne so igrali mlademu svetu v srčno veselje ljubko „Snegulčico“, ki je napolnila gledališče do zadnjega prostora. Lepo je bilo gledati, kako je mnogoštevilni drobiž gledal z razgretimi lici in bistrimi očesci to bajno življenje na odru. Igralci in igralka pa tudi ljubeznivi škratje so docela zadostili svojim nalogam. — Zvečer so ponavljali z enakim uspehom „Od stopnje

do stopnje" in sicer je bilo gledališče polno. Koncertne točke so prav izvrstno izvajale naše operne umetnice gđc. Carneri, Nočmi, Polakova in g. Lebeda ter so vsi našli prav burno priznanje. Kar je tudi nekaj vredno, je dejstvo, da je imela ta igra v letošnji sezoni največji — finančni uspeh. —a—

— **Prešernov spomenik v Ljubljani.** Kakor že znano, došlo je odboru za Prešernov spomenik sedem načrtov. Od teh pa sta se dva med potom zelo poškodovala, ker nista bila dobro zamotana. Da pridejo načrti v roke jurorjem res taki, kakor so si jih mislili projektantje, pozivljata se tem potom projektanta z moto „Mornar“ in „Ena se tebi, je želja spolnila, v zemlji domači, da truplo leži“, naj naznanita odboru za postavljenje Prešernovega spomenika, pod katerim naslovom in kam naj se jima doposljeta projekta v svrhu popravila.

— **Božičnica ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva,** ki se je vršila včeraj večer v veliki dvorani „Mestnega doma“, se je nepričakovano dobro obnesla. Dvorana, ki je sedaj blizu da največja v Ljubljani — zatem galerija in vsi stranski prostori, bili so zasedeni do zadnjega kotička. Poleg g. župana Iv. Hribarja g. ces. svetnika Iv. Murnika kot zastopnika dež. odbora, ter večjega števila občinskih svetnikov, posetilo je „Božičnico“ tudi več gospode iz najodličnejših krogov. Ob pol 8. uri zvečer je otvoril načelnik gasilnega društva g. Štricelj s primernim nagovorom na občinski svet in župana Hribarja „Božičnico“. Spored slavnosti bil je potem nastopni: Mala deklica, čarobno oblečena, pozdravila je izpred odra v ljubkem govoru častite goste ter se v imenu otrok, stanujočih v „Mestnem domu“, v ganljivih besedah zahvalila občinskemu svetu in njegovemu načelniku g. županu Hribarju za veliko naklonjenost gasilnemu društvu, osobito pa gasilcem in njihovim strankam, ki stanujejo v „Mestnem domu“. Ta otroče mila in prijazna zahvala ganila je marsikaterega poslušalca do solz. — Po končanem govoru deklice nastala je v dvorani polutema in na odru zažarelo je na božičnem drevesu, ki je bilo okusno in bogato okrašeno, do 100 električnih lučic. Grobna tihoča je nastala, videlo se je, da je prizor napravil velik utis na vsakega gosta. Gosp. župan Hribar je na to v krepkem govoru omenil človekoljubni namen gasilnega društva ter hvaleč njegovo dosedanje delovanje, izrekel nado, da ostane zvesto svojim načelom in da kot tako ostane pri srcu vsakemu meščanu. Ta govor je bil sprejet z velikim aplavzom. Za tem je govoril g. dr. Kušar, ter je v svojem govoru izražal veselje nad gasilnim društvom, ki se je postavilo na trdna tla, ter zagotavljal, da mu meščanstvo ostane naklonjeno. Gosp. ces. svetnik Ivan Murnik omenil je veliko naklonjenost občinskega sveta napram gasilnemu društvu ter povdarjal, da krepko gasilno društvo zasluži to naklonjenost, in da sme tudi v bodoče nanjo računati. Po slavnostnih govorih vršile so se različne igre, ki so gasilnemu društvu, odnosno njegovi bolniški blagajni donesle lepo svoto. Godba c. in kr. 27. pešpolka je sicer došla nekoliko zakaseno, a je potem tem pridneje in eksaktno svirala do pozne noči. Gasilno društvo, tako se je vobče govorilo, še ni imelo tako lepe „Božičnice“ in mu častitamo na tem lepem uspehu; občinstvu pa to društvo najtoplejšje priporočamo.

— **Šolske vesti.** Gimnazijski ravnatelj v Mariboru g. dr. Glowacki je imenovan članom deželnega šolskega sveta štajerskega, na veliko jezo Nemcev, ki vidijo v njem prvega zastopnika Slovencev v tej važni korporaciji. Za okrajne šolske nadzornike so imenovani na Spodnjem Štajerskem gg.: Ivan Ranner v Laškem trgu za okraje Ormož, ptujška okolica, Rogatec, Ljutomer in Gorenja Radgona, prof. dr. Janko Bezjak v Mariboru za okraje Št. Lenart, Slovenska Bistrica in mariborska okolica, Josip Zupanek v Grižah za okraje celjska okolica, Vransko, Šmarje in Gornji grad, Josip Vodusek v Trbovljah za okraje Kozje, Sevnica, Brežice in Laški trg, Ivan Dreflak v Rogatcu za okraje Marenberg, Šoštanj, Slovenji Gradec in Konjice ter Fr. Frisch v Mariboru za mesta Maribor, Celje in Ptuj.

— „**Sokol ljubljanski**“ priredi svojim članom in njih rodbinam tudi letos Silvestrov večer z raznovrstnim vsporedom, ki ga prijavimo pravočasno. Skrbelo

se je posebno za to, da bo vspored kar mogoče zabaven in raznovrsten ter se je uvrstilo več komičnih prizorov. — Redni občni zbor bode večer pred sv. tremi kralji, dne 5. januarja 1900. l.

— **Ljubljanskega učiteljskega društva** zabavni večer bo nocoj v mali dvorani „Narodnega doma“. Začetek ob 8. uri, Na vsporedu je petje in predavanje gosp. Stiasnega o njegovem potovanju po Kavkazu. Gostje dobro došli!

— **Jour-fixe umetniškega društva,** ki bi bil danes, je preložen radi zabavnega večera ljubljanskega učiteljskega društva na prihodnjo sredo, 3. januarja 1900.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo.** Prihodnji nastop društva bo pri Sokolu v Silvestrovem večeru v „Narodnem domu“. Skušnja za ta nastop bo jutri, v četrtek, ob polu 9. uri in se vabijo gospodje pevci, da se zanesljivo in točno udeležijo.

— „**Der Süden.**“ Dasi s tem listom nismo bili vedno povsem zadovoljni, prijavljamo vendar drage volje naslednje nam poslano vabilo na naročbo: Ustanovili smo list „Der Süden“ z namenom, da z njim tolmačimo težnje in potrebe slovenskega in hrvatskega naroda širši javnosti. Slovenski in hrvatski časopisi se citajo po večjem samo v domovini, zato živo potrebujemo lista v nemškem jeziku, v katerem zbiramo to, kar je potrebno, da izvedo širši krogi. „Der Süden“, ki izhaja poldrugo leto sedaj po trikrat na mesec, in ga želimo čemprej razširiti v tednik, vstreza temu namenu in ogibajoč se žalostnega našega razpora v domovini, zastopa stremiljenje našega naroda v celoti ter podpira tako v jedni skupini zbrane slovenske in hrvatske poslance državnega zbora v njih delovanju. List je prinesel že lepo število člankov in vsakovrstne, širši javnosti namenjene tvarine, katere bi ne bili mogli sicer v nikakem listu prijaviti. Že to samo opravičuje njegovo potrebo. Posrečilo se nam je list spraviti v visoke in odločilne kroge, in uverili smo se, da se tu uvažuje. Čeravno toraj list, pri katerem se brezplačno deluje, ni v prvi vrsti namenjen domačim krogom, vendar nujno potrebuje podpore iz domovine, da si zagotovi skromna sredstva svojega obstanka. Politični časi so jako kritični, in za to tembolj potrebujemo glasila, s katerim govorimo z odločilnimi krogi tudi v dobah, ko nas politična zmedenost ovira osebno in s živo besedo se potezati za narodne svetinje. List stane za celo leto 4 gl. (8 kron), pol leta 2 gl. (4 krone). Naročila in naročnino je pošiljati upravništvu: Dunaj, I., Plankengasse 4. Na Dunaju, decembra 1899. Za izdajatelje: dr. Ferjančič.

— **Upeljava kronske veljave kot deželne veljave pri finančnih uradih.)** V zmislu § 1. III. dela cesarske naredbe z dne 21. septembra 1899. drž. zak. št. 176 stopi s 1. januarjem 1900 na mesto avstrijske veljave s postavo z dne 2. avgusta 1892. drž. zak. št. 126 določena kronska veljava kot jedino zakonita deželna veljava. Vsled tega določa § 9. splošnega predpisa za c. kr. finančne oblasti, urade in blagajne, potem za c. kr. računске in prigledne organe, ki ga je izdalo c. kr. finančno ministrstvo v svrhu izvršitve III. dela omenjene cesarske naredbe z odlokom z dne 16. novembra 1899. št. 8112 (ukazu finanč. minist. LXVI kos) da se imajo c. kr. oblasti in uradi počenši s 1. januarjem 1900 pri vsem notranjem in vnanjem uradovanju izključno le kronske veljave posluževati. Novčne vsote so tedaj v vseh za notranjo ali vnanjo službo namenjenih spisih v kronske veljavi navesti ter se je pri tem brez izjeme načela držati, da se ima državno zaračunjevanje vršiti izključno le v kronske veljavi, in da morajo biti tudi v odredbah in naznanilih, izdanih za občinstvo, tako tudi v vseh odlokih in nalogih, strankam namenjenih, denarne vsote izražene v kronske veljavi. Na to se opozarjajo zlasti davčni zavezanec z opombo, da treba počenši s 1. januarjem 1900 tudi v vseh tiskovinah, ki jih treba izpolniti, kakor n. pr. v napovedih za osebno dohodnino in rentnino, potem v napovedih o najemninških dohodkih denarne vsote v kronske veljavi navesti.

— **Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“** priredi dne 6. januarja leta 1900 v gornjih prostorih gostilne „Pri Slovanu“ na Vranskem koncert s sodelovanjem cele celjske narodne godbe. Vspored je tale: 1. Foerster: „Slavnostna koračnica“, godba.

2. Foerster: „Planinska“, moški zbor. 3. Schubert: „Popotnik“, godba. 4. F. Korun: „Pesem“, mešani zbor s spremljevanjem godbe. 5. Dr. Benj. Ipavec: Podoknica iz „Teharskih plemičev“, godba. 6. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, moški zbor. 7. F. Korun: „Celjske slike“, godba. 8. Foerster: „Naše goré“, mešani zbor. 9. Cibulka: „Štefanija“, godba. 10. F. Korun: „Mi vstajamo“, moški zbor s spremljevanjem godbe. Nato sledi ples. Začetek bo točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krona. Čisti dohodek je namenjen dijaški kuhinji v Celju.

— **Narodna čitalnica v Ptujih** obhaja dne 31. t. m. Silvestrov večer po stari navadi. Občni zbor vrši se šele po novem letu. To v pojasnilo.

— **Kako sta sv. Peter in Pavel prevrnila.** Dekanov hlapec iz Šmarja na Dolenjskem je peljal v soboto popoldne iz Ljubljane kipa sv. Petra in Pavla. V sv. Florijana ulicah so v tem času ravno nakladali sneg in ni bilo na cestnem tiru prostora za dva voza. Hlapcu pa se je menda hudo mudilo, zapeljal je sani na kupe snega ob kraju ceste, sani pa so se prevrnile in sv. Peter in Pavel in hlapec Matevž so ležali v snegu. Konj se je splašil in pustil svetnika in hlapca na cesti ter dirjal po Karlovski in Dolenjski cesti do železniškega prelaza, kjer se je obrnil na železniško progo in dirjal po železnici proti dolenskem kolodvoru, kjer je pri skladišču s sanmi zadel v zložen les in se ustavil. Konj je med dirjanjem zadel v neki voz in mu odlomil ročico. Kipa sta bila poškodovana in je sv. Peter zgubil palec in ključ. Hlapcu se ni ničesar zgodilo.

— **Konj splašil se je v soboto popoldne** Mihaelu Grošelju, hlapcu pri pekovskemu mojstru Ivanu Federlu v Kolezijskih ulicah št. 4. Hlapec je pustil konja pred prodajalnico Pred škofijo brez nadzorstva in je splašeni konj zdirjal po Mestnem in Starem trgu, čez Št. Jakobski most, po Krakovskem nasipu in po Cerkvenih ulicah domov. Istega popoldne so se splašili na cesti na Loko konji Ignaca Sterleka, hlapcu na Rimski cesti št. 24. Nesreča se ni v nobenem slučaju pripetila.

— **Konj brez gospodarja.** V soboto zvečer videli so ljudje v Bohoričevih ulicah konja, privezanega za drog, na katerem je električna žarnica. Uboga žival je dolgo časa zmrzovala in čakala na svojega gospodarja, katerega pa od nikoder ni bilo. Slednjič se je živali usmilil dober človek in ga peljal k policiji, katera je konju preskrbela zaveščišče v Marovtovem hlevu na Radeckega cesti. Konj je bil Maksa Zinauerja iz Sp. Šiške, in ga je bil vpijanjeni hlapec zgubil. Nekdo je bil konja privezal za drog.

— **Ogenj v dimniku.** V soboto popoldne ob pol 5. uri zvečer je nastal ogenj v dimniku Tomčeve hiše v Strelških ulicah. Ogenj pogasil so domači. — Dne 25. t. m. pa so se vnele saje v dimniku Zupanove hiše v Studentovskih ulicah št. 11.

— **Nezgoda.** Simon Forstner, topničar v novi vojašnici na Dunajski cesti je v noči od 24. na 25. t. m. ponesrečil. V hlevu ga je konj s kopitom vdaril v prsa, v hrbet in v glavo in mu je izbil jedno oko.

— **Brzjavni in telefonski promet meseca novembra 1899.** Na c. kr. brzjavni postajah tržaškega poštnege ravnateljstva bilo je meseca novembra 1899, in sicer na Primorskem oddanih 49.423, došlih 57.356, tranzitujočih 145.659, skupaj 252.438 brzjavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 35.852, došlih 41.126, tranzitujočih 132.463, skupaj 209.441 brzjavk; na Kranjskem oddanih 7229, došlih 9285, tranzitujočih 14.232, skupaj 30.746 brzjavk. Vinterurbannem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 2283, v Opatiji 269, v Pulju 122 in v Ljubljani 252 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 230.000krat, v Pulju 6500krat, v Gorici 5220krat, v Opatiji 1410krat in v Ljubljani 13.580krat.

Književnost.

— **Ilustrovani narodni koledar za leto 1900.** Uredil in izdal Dragotin Hribar v Celju, Cena elegantno vezanemu 1 gl., broširanemu 70 kr. Vzlic konfiskaciji je izšel ta najlepši slovenski koledar vendar-le še pred Božičem, in priznati moramo, da je ta Hribarjev koledar vsako leto zanimivejši in po vsebini bogatejši. Letos je izšel narodni koledar že devetič, in uverjeni

smo, da se vzdrži. Tiskarna Drag. Hribarja stori vse, da je knjiga okusna in elegantna v vsakem oziru. Poleg običajne koledarske vsebine, raznega drobiža in oglasov konci knjige obsega koledar te-le spise in pesmi: Po zaplembi. Zložil dr. Mefisto. — Marija Murnikova (s sliko). Spisal Anonimus. — Dr. Jakob Ploj (s sliko). Spisal D. H. — Jožef Podmilšak (s sliko). Spisal M. P. Podkrajec. — Blaž Potočnik (s sliko). Spisal M. P. Podkrajec. — Iz letovišča. Napisal Ivo Breznik Škrjanec. — Zapuščena. Zložil Fr. Ks. Meško. — Vrhnika in nova železnična proga Ljubljana-Vrhnika. Napisal P. pl. Radics. — Kyrie elejson. Zložil dr. Fr. Eller. — Filozof. Počitniška idila. Spisal Iv. Prijatelj. — Ob potoku. Zložil Fr. Ks. Meško. — Mi nismo krivi. Spisal Vek. Josipin. — Važnejši dogodki preteklega leta. — Razen omenjenih slik ima ta koledar še sledeče, v barvotisku prav lepo in čisto izvedene podobe: Gornji grad. — Vaja na glasovirju. — Čar cvetja. Te slike kažejo, da stoji Hribarjeva tiskarna na višku modernega tiskarstva. Naj bi ne manjkalo nobeni slovenski mizi izvod tega lepega Hribarjevega koledarja!

Telefonična in brzjavna poročila.

Dunaj 27. decembra. Avstrijska delegacija ima jutri ob 11. uri sejo. Popoldne se snide budgetni odsek, da se posvetuje o budgetnem provizoriju. Čehi odločijo jutri, kako stališče zavzame glede budgetnega provizorija. Členi ogrske delegacije, ki so se danes s posebnim vlakom pripeljali, imajo danes popoldne ob 4. uri plenarno sejo. Po tej seji se snide odsek, da se pod predsedstvom D. Szilagyja posvetuje o budgetnem provizoriju. Tudi Szell, Lukacs in Fejervary so prišli sem, da se z avstrijsko vlado dogovore glede razglašenja nagodbenih predlog.

Dunaj 27. decembra. Goluchowski in Wittek sta bila danes v posebni avdienci pri cesarju.

Gradec 27. decembra. Včeraj je tukaj umrl general konjice, baron Rammel.

Praga 27. decembra. „Narodnim Listom“ se poroča, da utegne še meseca januarja na mesto Wittekovega ministrstva stopiti drugo na pol parlamentarno ministrstvo, ki bi imelo nalogo, pripraviti tla na koalicio parlamentarnih strank naslanjajočemu se definitivnemu ministrstvu. Na čelu prehodnemu ministrstvu utegne stopiti Körber.

Rim 27. decembra. V Palermu je bilo aretovanih nad 150 „Maffiji“ pripadajočih oseb.

London 27. decembra. Ladysmith se še ni udal. Oficijozno se zatrjuje, da se bo general White mogel še več tednov ubraniti Burov.

London 27. decembra. Lord Methuen je opustil nameravano pot na Kimberley in se ob Modder-riverju utrdil. S tem je potrjena vest, da se je angleška vojska umaknila na celi črti, dokler ne pridejo nova vojna krдела.

Darila.

Št. Peterski podružnici v Ljubljani je izročila gosp. Vrančičeva 20 K, katero so darovali: gg. prof. S. Rutar 12 K, A. Aškerc, V. Holc, J. Trdina, J. Vrančič vsak po 2 K. — Živelji!

Poslano.

Z ozirom na poročilo v št. 294 „Slovenskega Naroda“, v katerem se objavlja, da sem bila obsojena zaradi pomanjkanja peze pri premožu na 20 gl. globe, dovoljsem si podati naslednje **pojasnilo**:

Moja in mojega hlapca obsodba vršila se je pri c. kr. okrajni sodnji v moji in hlapca **odsotnosti**, to je in **contumaciam**, ne da bi se slišal moj zagovor. Izpregledala sem namreč datum povabila, ker smo imeli pred prazniki preveč opravka in se zmotila tako za dan razprave ter prišla en dan prepozno.

Ker sem popolnoma nedolžna, vložila bom proti obsodbi po svojem zastopniku pritožbo, in se trdno nadejam, da se bode po pričah izkazala moja popolna nekrivda in moja poštenost.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1899.

Ivanka Treo

(2323)

trgovka s premogom.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitza-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 2 K a. v. Po poštne povzetti razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MO LL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znakom in s podpisom. 5 (59-17)

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 42. Dr. pr. 980.

V četrtek, dne 28. decembra 1899.

Prvikrat na slovenskem odru:

Hamlet, kraljevič danski.

Založna v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare. Preložil Ivan Cankar. Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹/₂ uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodelujejo orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v soboto, dne 28. decembra: Prvikrat na slovenskem odru opereta: „Netopir“.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806,3 m. Srednji snežni tlak 736,0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
23.	9. zvečer	745,3	-15,8	brezvetr.	jasno	00 mm
24.	7. zjutraj	744,8	-20,0	sr. jzhod	megla	00 mm
	2. popol.	743,6	-13,9	sl. jug	jasno	00 mm
	9. zvečer	743,6	-17,2	sr. jug	jasno	00 mm
25.	7. zjutraj	739,7	-17,2	sr. jug	oblačno	00 mm
	2. popol.	737,6	-11,1	sl. jug	oblačno	00 mm
	9. zvečer	736,0	-10,9	brezvetr.	jasno	00 mm
26.	7. zjutraj	735,0	-11,8	sl. jzhod	megla	00 mm
	2. popol.	736,0	-4,6	sl. vzhod	oblačno	00 mm

Srednja temperatura sobote, nedelje in ponedeljka -15,8°, -17,0° in 13,1°, normale: -2,4°, -2,4° in -2,5°.

Dunajska borza

dne 27. decembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	98	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	98		25	
Avstrijska zlata renta	115		30	
Avstrijska krona renta 4 ¹ / ₂ %	98		25	
Ogeraka zlata renta 4 ¹ / ₂ %	115		40	
Ogeraka krona renta 4 ¹ / ₂ %	94		40	
Avstro-ogerske bančne delnice	921		—	
Kreditne delnice	372		—	
London vista	121		37 ¹ / ₂	
Nemški dr. bankovci za 100 mark	59		07 ¹ / ₂	
80 mark	11		81	
90 frankov	9		86 ¹ / ₂	
Italijanski bankovci	44		70	
C. kr. cekini	5		72	

Vse vrednostne papirje prekrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Globoko ginjeni za razne tolažilne dokaze sočutja, ki so nam došli povodom boleznin in smrti našega nepozabljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta, in tasta, gospoda

Janeza Klobovs-a

posestnika

izrekamo vsem, osobito pa čast. duhovščini, p. n. gg. uradnikom, slavni narodni čitalnici, kakor tudi vsem, ki so predragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku, našo najiskrenejšo zahvalo.

Škofja Loka dne 26. decembra 1899.

(2318) **Zaljujoči ostali.**

Učenca

za trgovino mešanega blaga in deželnih pridelkov, ki je dovršil par razredov srednje ali meščanske šole, sprejme takoj

tvrdka A. Zwenkel & Co., Sevnica, Štajersko. (2306-2)

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4¹/₂% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688-30)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Razglas.

V konkurzno maso **Franjo Hribarja, usnjarja v Ljubljani in v Logatcu**, spadajoče, na Brodu pri Logatcu nahajajoče se premičnine obstoječe

iz različnega usnjarskega blaga

o priliki inventure cenjene na **3172 gld. 50 kr.**, prodajo se vsled sklega upniškega odbora potom povpreka, in to pod sledečimi pogoji:

Konkurzna masa ne jamči niti za kakovost, niti za množico v prodajo ponujenih premičnin, niti za mogoče v inventurnem zapisniku nahajajoče se nedostatke. Zapisnik inventure je pri oskrbniku mase na prosti ogled.

Upniški odbor si pridržuje pravico, da ponudbe presodi, jih sprejme ali odkloni. Tisti ponudnik, čegar ponudba bo sprejeta, je zavezan plačati kupnino tekom treh dni, od dneva začeti, ko mu je bilo naznanjeno, da je sprejel upniški odbor njegovo ponudbo, v roke podpisane oskrbnika mase in prevzeti ukupljene reči po plačilu kupnine v osmih dne. Sleherni ponudnik mora priložiti svoji ponudbi 10% cenilne vrednosti kot varščino.

Dotične ponudbe je podati najpozneje **do vstetega 7. januarja 1900** podpisane oskrbniku mase. Natančna pojasnila daje podpisani.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1899.

Dr. Fr. Stor,

(2315-2)

kot oskrbnik konkurzne mase Franjo Hribarja.

K novemu letu 1900:

Raznovrstna bogata zaloga koledarjev, različnih trgovskih in kopirnih knjig, papirja itd.

Vizitnice, zaviti in listovni papir s tiskom ter druga manjša trgovska naznanila se takoj, lično in ceno izvršujejo

pri tvrdki

(2319-1)

Karol Till.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah **HENRIK MATTONI, Dunaj.**

Komptoarista

ki je trgovsko izobražen, sprejme

„Valjšni mlin v Kranju“.

Bogato izber

novoletnih daril

priporoča

drogerija **F. Pettauer** v Ljubljani.

Okusno prirejene parfumerije, dražestne novosti vsakovrstnih cen.

Toaletni predmeti.

Čaj, rum, konjak, likerji, vina.

Fotografični aparati

prijetna zabava za mlade in stare.

(2234-5)

Geno na prodaj!

„Ljubljanski Zvon“ vseh 19 letnikov (1881-1899) skupaj ali posamezno; letnik 2 gld. in višje (po redkosti letnikov).

„Dom in Svet“ 1888-1897 (prvi letniki jako redki). (2265-4)

Iz prijaznosti posreduje **Ivana Bo-mača** trgovina s papirjem v Ljubljani.

Spretnega dacarja

išče

užitinski zakup v Trebnjem.

Plača po dogovoru. — Natančneje se izve pri zastopniku Alojziju Pavlin-u v Trebnjem. (2286-3)

Najfineja kava

v okusu in dišavi je

pristni, naravni **Preanger**

priznana specialiteta. (21-295)

Dobiva se v špicerijski trgovini

Kavčić & Lilleg

„pri Zlatorogu“ v Prešernovih ulicah.

Kašelj in hripavost

odstranijo najhitreje

lekarnarja **Piccoli-ja** salmiakove pastile.

Te so najboljšje preprečilno sredstvo proti enakim slabostim v mrzli letni dobi.

1 zavitek 10 kr.

Vnanjim naročnikom se pošilja 5 zavitev za 50 kr. poštine prosto, ako se znesek naprej vpošlje v znakah ali s pošto nakaznico. (2283-2)

Velika izber

vin:

Sampanjca, likerjev, ruma, punčnih esenc, ementalskega, grojerskega in pamesanskega sira, pravih francoskih sardin in gorčice.

Kot specialiteta:

Moselski Brauneberger, velika buteljka 1 gld. 40 kr.

Peter Lassnik

Wolfove ulice št. 1.

(2249-3)

Novoletna darila.

Otroški kostumi od 1-50 gld. naprej

Moške obleke 9 gld.

Obleke za dečke 5 gld.

Haveloki 6-50 gld.

Moške srajce, ovratniki

Manšete, kravate

vse po čudovito nizkih cenah

(2302-2)

v skladišču oblek **S. Jekel**, Stari trg št. 30.

Vabilo.

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemlje oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečavanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Karol Karinger** in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu, ter **Albert Schaffer** na Kongresnem trgu.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono, in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzeti listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje.

Pisemenim pošiljtvam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 21. decembra 1899.

(2303-2)

Župan **Ivan Hribar** s. r.